

PROEFPROJECT : GEMEENSCHAPPELIJK PLAN SIMPLE DE GESTION VOOR HET BOSMASSIEF VAN NÉDON

Door het Centre Régional de la Propriété Forestière
Hauts de France : Laurie MULLER

CONTEXT VAN HET PROJECT

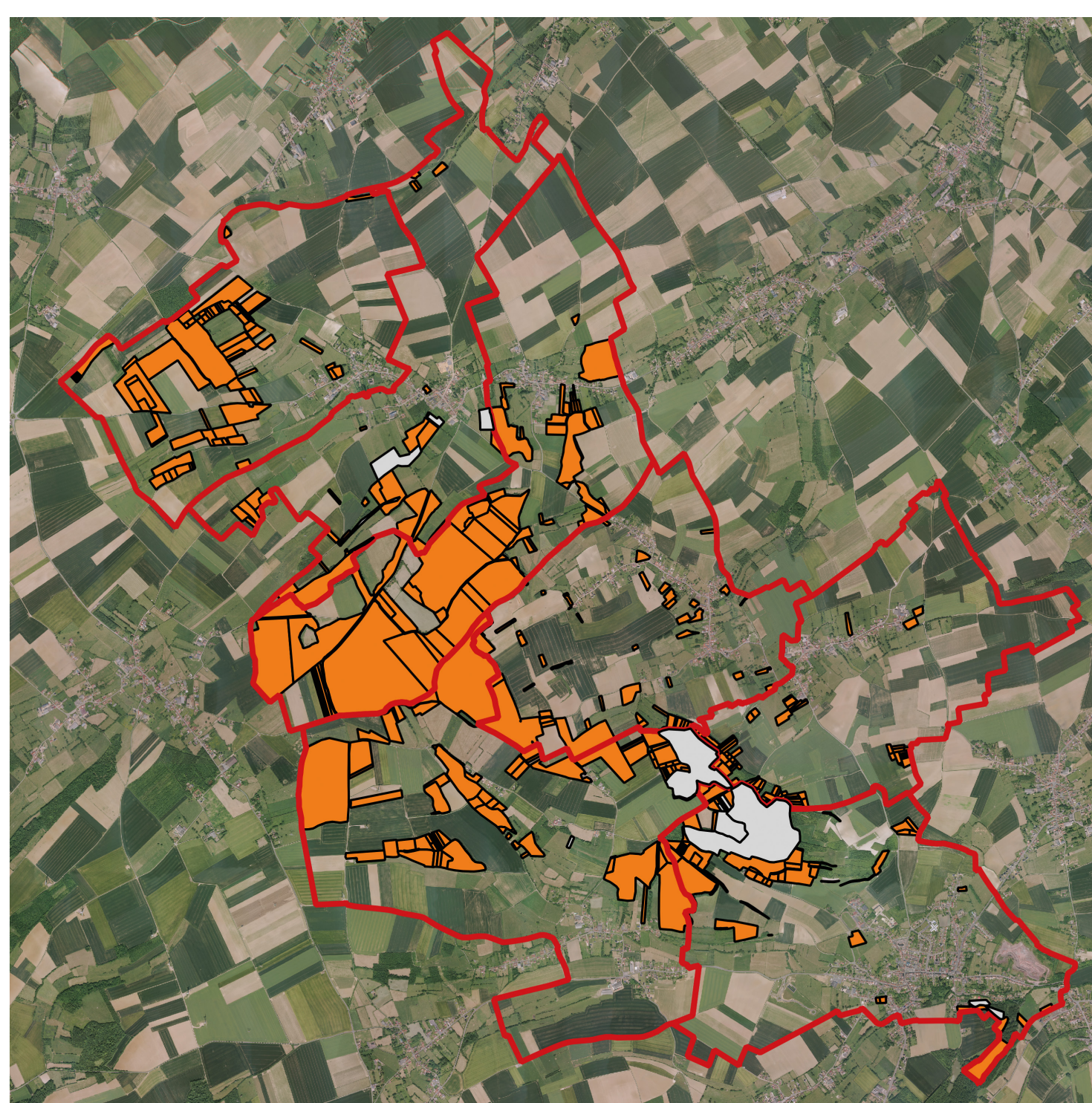
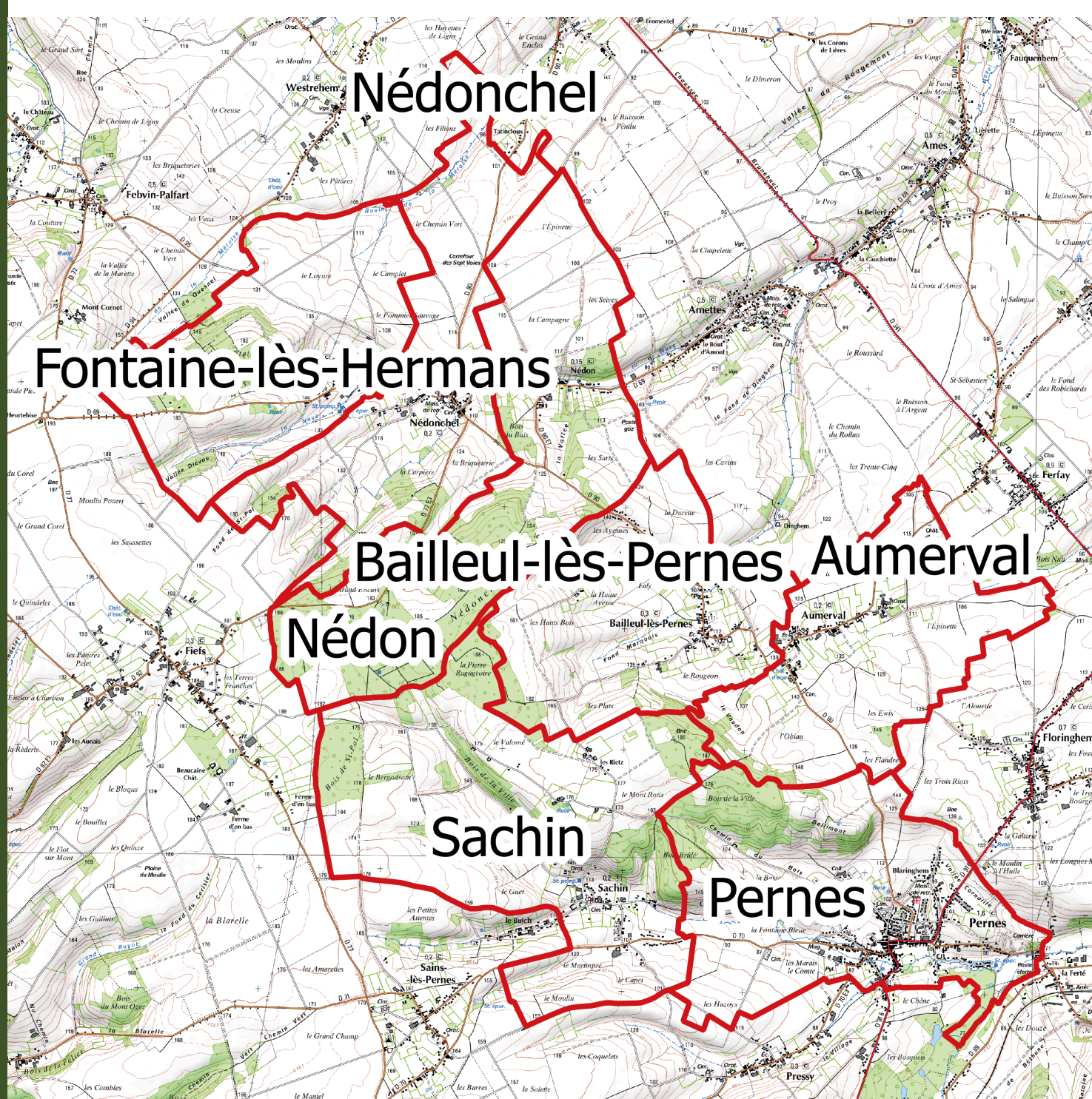
In juli 2018 heeft het Centre Régional de la Propriété Forestière des Hauts-de-France een project voor een gemeenschappelijk Plan Simple de Gestion (Plan Simple de Gestion concerté - PSGc) opgestart in het bosmassief van Nédon in Pas-de-Calais. Rond het belangrijkste bosmassief werden zeven gemeenten gekozen: deze selectie maakt het mogelijk om een coherente beheerseenheid af te bakenen. Alleen de percelen van particuliere eigenaars werden in een beheersgroepering opgenomen. Ook al waren de openbare bossen, die voornamelijk in handen zijn van de gemeenten, bij het opstellen van het PSGc niet opgenomen, toch hebben de gemeenteambtenaren deelgenomen aan het overleg tussen de boswachters.

Dit project werd ontwikkeld naar aanleiding van de wens van enkele eigenaars, uit eenzelfde familie, om het gemeenschappelijke Duurzaam Beheersdocument, dat verstrekt was, te vernieuwen. Lionel Herbeau, eigenaar en woordvoerder van de eigendommen Delepoulle-Herbeau hield staande dat eendracht macht maakt. In een nieuwsbrief die naar alle eigenaars van meer dan 1 hectare werd verzonden, schreef hij :

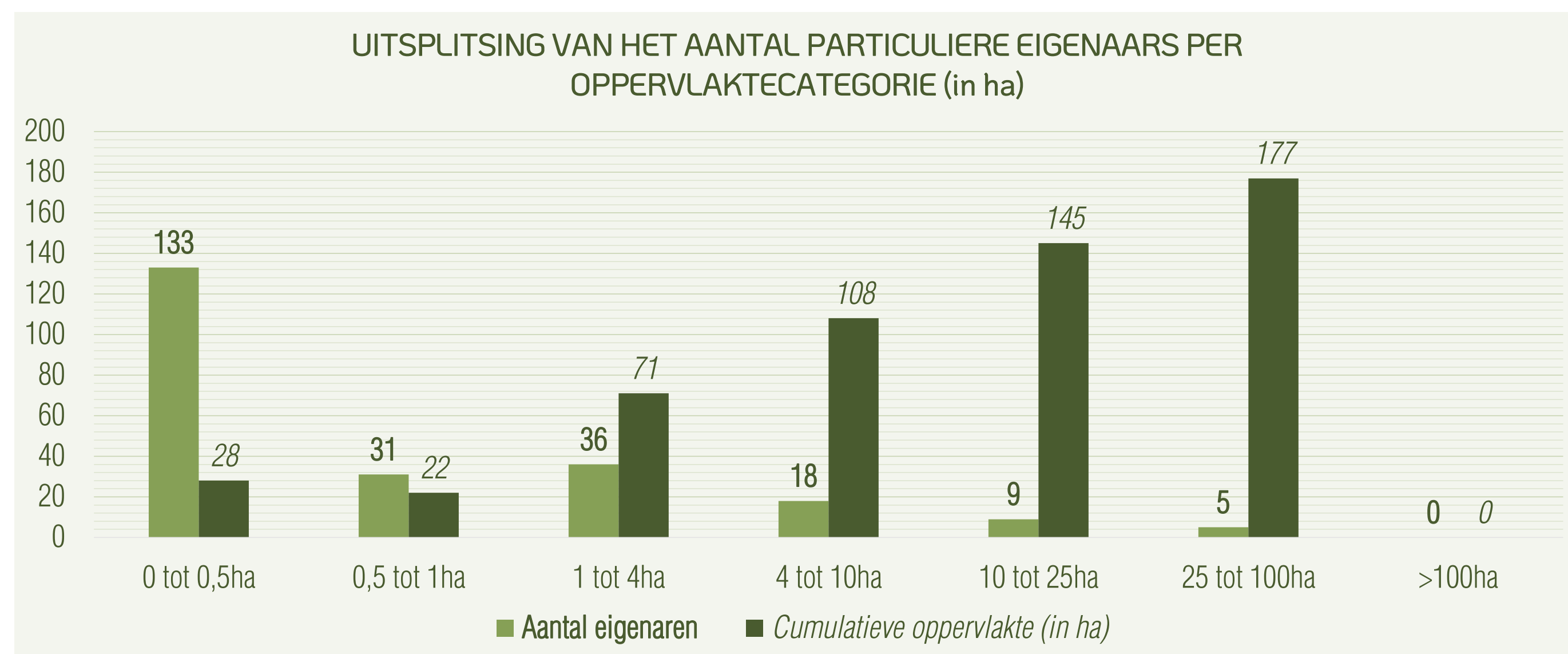
"Ik ben geen voorstander van inkomsten uit bosexploitatie, maar ik ben ervan overtuigd dat ze bijdragen aan het goede beheer ervan! Je moet inkomsten kunnen genereren om een deel ervan te herinvesteren ten behoeve van het bos. In dit geval denk ik dat een gedeeld gebruik van middelen de exploitatiekosten kan verlagen en de inkomsten uit hout kan optimaliseren. Ik denk ook dat we als bosexploiteerder een verantwoordelijkheid hebben..."

- Ten eerste op milieu-gebied, want het duurzaam beheer van een bos is gericht op het optimaliseren van de CO2-opslag en het bestrijden van de opwarming van de aarde. Het plannen van de kap via het gemeenschappelijke PSG is ook zich engageren om te herbebossen, het is een langetermijnstrategie.
- Ten tweede op maatschappelijk gebied, want het onderhouden van een bos bevordert de lokale contacten. Bijvoorbeeld, brandhout laten maken levert zeker geld op, maar het draagt ook bij aan de korte keten!
- En ten slotte op economisch gebied, want we zijn de eerste schakels van de bos-houtsector en we hebben, samen, het vermogen om voor een lokale sector te kiezen en daaraan bij te dragen.

Voor mij is het gemeenschappelijke PSG duidelijk: iedereen blijft vrij maar door de middelen te delen hebben we toegang tot markten die we in ons eentje niet zouden hebben. "

De vijftig hectare openbare bossen zijn op de kaart in het grijs weergegeven. De privébossen, in het oranje, omvatten meer dan 472 percelen, dat is ongeveer 550 ha die worden gedeeld onder 232 particuliere eigenaars, wat een gemiddelde van 2,38 ha per eigendom oplevert.

HET INTERREG-PROJECT FORÊT PRO BOS

Deze test om eigenaars te groeperen maakt deel uit van een Interreg-project France-Wallonie-Vlaanderen met als titel "Forêt Pro Bos", dat in oktober 2016 werd opgestart voor een periode van 4 jaar. Een van de doelstellingen van dit project is het ontwikkelen van nieuwe vormen om percelen te groeperen. Verschillende organisaties, waaronder het Centre Régional de la Propriété Forestière, zijn samengekomen om hun ervaringen op dit gebied te delen. Dit project voor een gemeenschappelijk Plan Simple de Gestion bestaat uit de samenvoeging van verschillende ervaringen, waaronder die van de Bosgroep.

HET BELANG VAN HET GEMEENSCHAPPELIJK PLAN SIMPLE DE GESTION

Een Plan Simple de Gestion (PSG) is een document voor duurzaam beheer dat een persoonlijke bosbeheerplanning op schaal van een eigendom biedt. Deze documenten, een garantie voor duurzaam beheer, zijn essentieel bij een aanvraag tot financiering of certificering van een bos, of bij een vrijstelling van bosgerelateerde belasting. Het doel van een zogenaamd gemeenschappelijk PSG is het groeperen van het beheer van percelen van verschillende eigenaars die zich bij het project willen aansluiten en op die manier een of meer consequentere beheerseenheden willen vormen. Een van de opvallendste voordelen van deze aanpak ligt in de integratie van kleine eigenaars die hun eigendommen niet adequaat kunnen beheren.

Concreet wordt het opgesteld volgens de gewenste doelstellingen van elke aangesloten eigenaar. Elke eigenaar behoudt de volledige controle over zijn eigendom, alleen het bosbeheer en de gebruikte middelen worden gedeeld. Het gaat om een zeer gedetailleerd document, dat voor alle eigenaars begrijpelijk en toegankelijk is. Het is een praktische tool om :

- uw bos en het omliggende bosmassief beter te leren kennen,
- coherente doelstellingen voor het hele massief vast te stellen,
- een nauwkeurig programma van de kap en werkzaamheden plannen,
- uw familie-erfgoed te valoriseren.

IMPLEMENTATIE

Vooraleer een project voor het groeperen van eigenaars op te starten, moet het gebied grondig worden bestudeerd om te controleren of een dergelijk project wel haalbaar is. Een aantal voorafgaande vragen zullen later de te volgen aanpak sturen en verfijnen :

- Hoe zijn de bossen en eigendommen in de ruimte verspreid ?
- Wat is de afstand tussen het bos en de woonplaats van de eigenaar ?
- Welke bossen hebben een Duurzaam Beheersdocument ?
- Welke bossen worden beheerd door een bosbouwcoöperatie of een onafhankelijke deskundige ?

Bij een volgende stap gaat het om inzicht te krijgen in de interesse en motivaties van de eigenaars die als stuwende krachten optreden en om de potentiële investering van hun betrokkenheid te kunnen schatten. Zodra deze stap is uitgevoerd, wordt er contact opgenomen met de 7 gemeentehuizen van de gemeenten om hen bij het initiatief te betrekken. De steun van de lokale beleidsmakers is een niet te verwaarlozen factor voor het slagen van een project dat nauw verband houdt met menselijke relaties. Dit groeperingsproject werd volledig uitgevoerd door de CRPF Hauts-de-France en de bosbouwcoöperatie NSF2A. Dankzij de samenwerking van de twee complementaire organisaties konden alle stappen in nauwe samenwerking worden uitgevoerd. Er werd een bewustmakingscampagne gevoerd bij alle eigenaars van meer dan 0,5 ha. Elke maand kregen ze een nieuwsbrief per post waarin de actie, de voordelen, een getuigenis en de voortgang van het project werden beschreven. Gedurende een maand ontmoetten de CRPF en de coöperatie eigenaars die meer informatie wilden. Ze konden allemaal langskomen om individueel hun zorgen, angsten en doelstellingen kenbaar te maken. Dankzij deze contacten kon iedereen de ins en outs van een gemeenschappelijk Plan Simple de Gestion begrijpen.

Na deze periode werd een gezamenlijke sessie georganiseerd, waarbij een dertigtal eigenaars aanwezig waren. Gedurende een hele avond werden de voordelen van dit project besproken; het belangrijkste was ongetwijfeld de financiële steun bij het opstellen van het document. De regio Hauts-de-France subsidieert immers de gemeenschappelijke PSG's voor een bedrag van 70%. Daarna werden er offertes verzonden naar de eigenaars die zich bij het project wilden aansluiten.

Oppervlakte	Notitie	Prijs inclusief BTW (20% BTW)	Blijft de verantwoordelijkheid van de eigenaar na aftrek van de onderling afgestemde PSG-steun (70%)
0 à 4 ha	Geschatte prijs*	870 €	261 €
4 à 9 ha		1160 €	348 €
9 ha		1450 €	435 €
16 ha		1740 €	522 €
25 ha		2030 €	609 €
36 ha	Prijs evolueert naargelang de oppervlakte (pro rata met de prijs van een PSG met een hoger oppervlak)**	2320 €	696 €
49 ha		2610 €	783 €

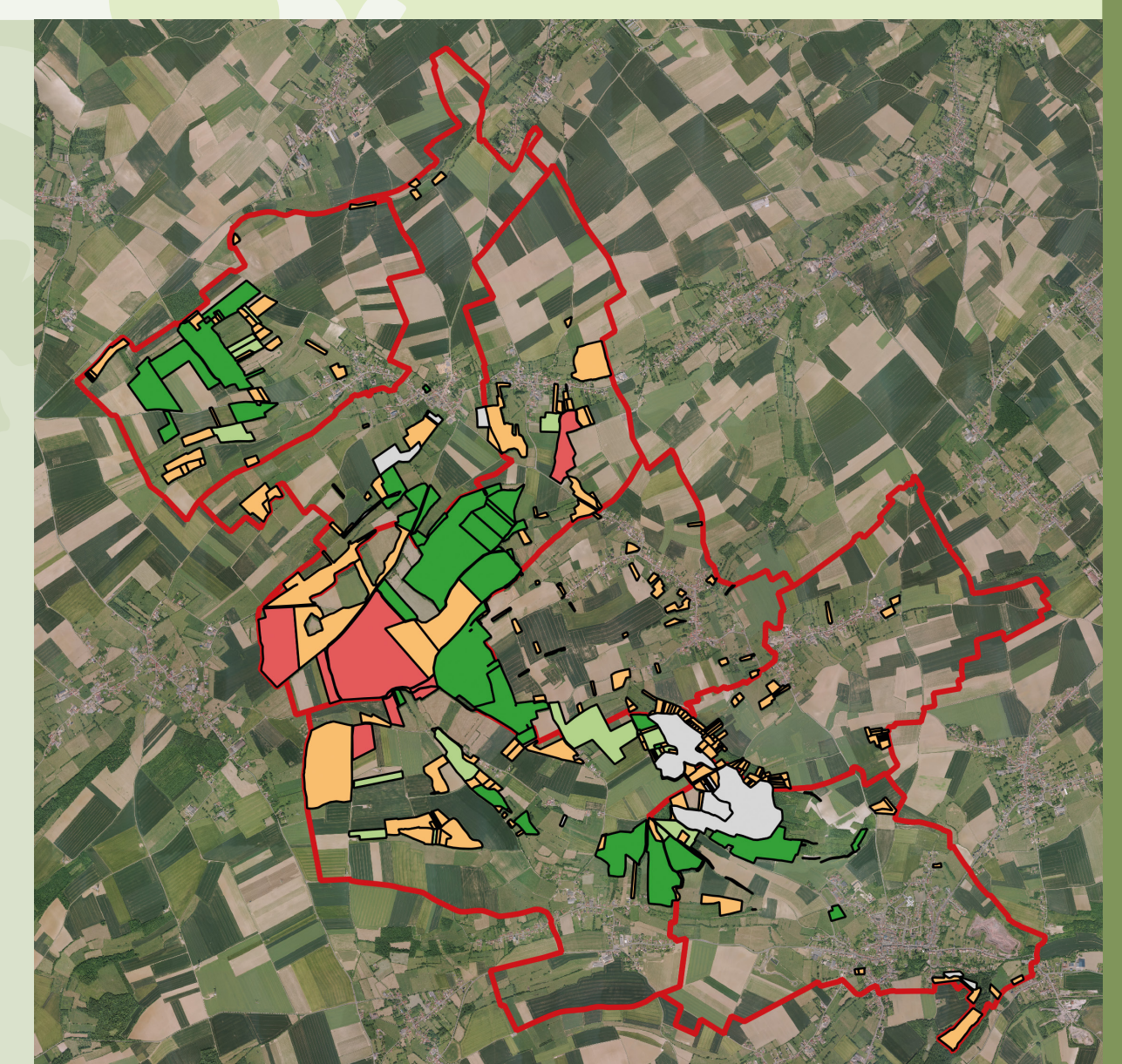
* Deze schattingen zullen veranderen afhankelijk van het aantal eigenaars.

** Een PSG van 13 ha kost ongeveer 1.616 euro inclusief belasting.

RESULTATEN

In juni 2020 ondertekenden 7 eigenaars de offerte.

Ze wachten nu op een bezoek aan hun bos door de coöperatie die verantwoordelijk is voor het opstellen van het gezamenlijk document voor een periode van 15 jaar. 97 hectare zullen daarom in het gemeenschappelijk Plan Simple de Gestion worden opgenomen. Helaas hebben 5 eigenaars geweigerd om aan het project deel te nemen, of 82,1 ha. Het CRPF Hauts-de-France probeert de 19 andere eigenaars, goed voor 150,7 ha, nog te overtuigen. Degenen die geïnteresseerd zijn in het project zullen gaandeweg via aanhangsels aan het gemeenschappelijke PSG worden toegevoegd.

CONCLUSIE

Getuigen over het succes van dit project, moeten er nog verschillende stappen worden gezet.

De bosbouwcoöperatie NSF2A moet met elke eigenaar afspreken om de bossen te beschrijven (de soorten bosbestanden, de bosstations in kaart brengen en de klimatologische context verduidelijken), maar ook in overleg met de eigenaar de doelstellingen van het beheer vaststellen, afhankelijk van zijn ambitie, persoonlijke interesses en beschikbaarheid. Zodra het document is opgesteld en door de aangesloten eigenaars is ondertekend, zal het gemeenschappelijke PSG worden bestudeerd door de technicus-instructeur die verantwoordelijk is voor het gebied, en vervolgens door de Conseil de Centre van de CRPF Hauts-de-France worden goedgekeurd.